

A szülői nevelési stílusra ható tényezők és annak hatásai a gyermekekre*Simonné Jandrasits Noémi¹, Karácsony Ilona²*¹Markusovszky Egyetemi Oktatókórház²Pécsi Tudományegyetem Egészségtudományi Kar

Ápolástudományi, Alapozó Egészségtudományi és Védőnői Intézet

Összefoglaló

Célkitűzés: a kutatásunk célja az volt, hogy megismerjük a szülők nevelési stílusának egyes befolyásoló tényezőit és annak hatásait a gyermekekre.

Módszer: a kvantitatív, keresztmetszeti kutatásban nem véletlenszerű, célcsoporton belüli, szakértői mintavétel történt. Kérdőívünkkel a 1,5-5 éves korú gyermekeket nevelő szülőket kérdeztük meg online kérdőív, illetve papír-ceruza teszt formájában (N=74). Felmérésünkhöz saját szerkesztésű és standard (PSDQ- Parenting Styles and Dimensions Questionnaire) kérdőívet használtunk. Az adatok elemzéséhez ANOVA próbát és korrelációs számítást ($p < 0,05$) alkalmaztunk.

Eredmények: A szülőiségre való felkészülésben (gondozás, nevelés) a szülők elsődlegesen humán erőforrásokat vesznek igénybe, szemben a nyomtatott és online irodalmakkal. A büntetés alkalmazása során a szülők a verbális módszereket részesítik előnyben, mely korrelációt mutat a szülők gondozással kapcsolatosan szakirodalmakból való tájékozódásával ($p < 0,05$). A szülők érzelmi állapotát nagyban befolyásolja, ha a közvetlen környezetükben rászólnak gyermekükre, olyanért, amiért a szülő is szólna ($p < 0,05$). Az anya életkorának emelkedésével nagyobb arányban jelenik meg a megengedő nevelési stílus alkalmazása ($p < 0,05$). Azon szülők gyermekei, akik irányító (demokratikus) nevelési módszert alkalmaznak, nagyobb mértékben hívja szüleit gyurmázni, és rajzolni ($p < 0,05$), illetve a szülő által kezdeményezett tevékenység (festés, rajzolás) jelentősebb mértékben alakul át együttes cselekvéssé ($p < 0,05$). Az irányító érvelés/ magyarázatok nevelési stílus segíti a gyermekek kezdeményező képességét a rajzolás és gyurmázás területén belül ($p < 0,05$).

Megbeszélés: A szülői életkor nem befolyásoló tényező az alkalmazott nevelési attitűdnél. Az irányító nevelési stílus – Jérvélés / magyarázatok –, valamint a demokratikus részvétel növeli a gyermekek vizuális tevékenységbe való bevonódását. A kisgyermeknevelőknek fontos feladata lehet a csoportfoglalkozások, egyéni beszélgetések révén a szülők demokratikus nevelési attitűdjének erősítése, emellett a szülők neveléssel és gondozással kapcsolatos tudásának (ismeretek + képességek) fejlesztésében.

Kulcsszavak: nevelési stílusok, tájékozódás, vizuális tevékenység

Factors affecting parenting styles and their impact on children**Summary**

Introduction, objective: the aim of our research was to get answers to our questions about parenting, what factors influence parents' parenting style and how they affect the child.

Material and method: The research was a quantitative, cross-sectional, one-time, expert led non-random convenience sampling within the target group. In our questionnaire, we asked parents of children aged 1.5-5 years in the form of an online questionnaire and a paper-and-pencil test. In our research, we used a self-edited and standardized Parenting Styles and Dimensions Questionnaire validated measurement tool. Statistical analyzes were performed using Microsoft Excel 2016 program and SPSS 22.0 statistical software using ANOVA test and correlation calculation ($p < 0.05$).

Results: In preparing for parenthood, both primarily in the field of care and education, parents use human resources (family members, acquaintances, professionals), as opposed to printed and online literature and forums. When applying punishment, parents prefer verbal methods which that correlates with parents' knowledge of the literature on their child's care ($p < 0.05$). The emotional state of parents is significantly affected if in their immediate environment external people warn their child in the same situation as the parent would ($p < 0.05$), The age of the mother at the birth of her first child has a significant influence on the use of a permissive parenting style ($p < 0.05$) vs. the authoritarian ($p > 0.05$) and managerial parenting attitudes ($p > 0.05$). The children of the parents, who in turn use a controlling method, including the democratic method of upbringing, invite their parents to plasticize and draw together to a greater extent ($p < 0.05$) and the activity initiated by the parent (painting, drawing) turns into joint action with higher probability ($p < 0.05$). Educational reasoning / explanation style parenting helps children to take initiative proactively within the field of drawing and plasticizing ($p < 0.05$).

Discussion: Parental age is not a significant factor affecting the educational attitude used by parents. Governing educational style, reasoning and explanations as well as democratic participation increase children's involvement in visual activities. Early childhood educators can play an important role in strengthening the democratic educational attitude of parents through group sessions and individual discussions, and they can also help to develop parents' knowledge (skills + abilities) related to upbringing and child care.

Keywords: educational styles, orientation, visual activity

Irodalom

1. Soósné Kiss, Zs.: A családalapítás útvesztői. Az elakadások megelőzése. *Egészségfejlesztés*, **2014a**; 5-6: 26-32.
2. Hideg G. A fair play múltja, jelene és értéke. Budapest - Fakultás Kiadó. **2020a**;37.
3. Hideg G. Általános iskolások és egyetemisták példaképválasztásának változásai. In: Kozma T, Juhász E, Tóth P. (eds.) *Tanulás és innováció a digitális korban*. Budapest - Magyar Nevelés- és Oktatókutatók Egyesülete (HERA). **2020b**; 62.
4. Hideg, G.: Role Model Choice Habits of Primary School and University Students in An International Perspective. *International Journal of Advanced Research*. **2021**; 3.
5. Scarzello D, Arace A, Prino L.: Parental practices of Italian mothers and fathers during early infancy: The role of knowledge about parenting and child development. *Infant Behavior and Development*. **2016**; 44: 133-143.
6. Csimá M, Deutsch K, Bánfai B, Betlehem J, Jeges S, Tancsics D, Lampek K.: A gyermekneveléssel kapcsolatos attitűd jellemzői a 0–7 éves korú. *Képzés és Gyakorlat*. **2015**; 1-2: 29-47.
7. Csimá M, Bánfai B, Betlehem J, Jeges S, Lampek K, Tancsics D, Deutsch K.: 2016. A 0-7 éves korú gyermekeket nevelő családok nevelési stílusának feltárására irányuló, kutatás módszertani megalapozása, a nevelési stílus differenciáló tényezői. *Magyar Pedagógia*. **2016**; 4: 367–382.
8. Masitah W, Pasaribu, I. D. : The Influence Of Parenting Style Of Early Childhood Cognitive Development In Tanjung Medan Utara Village. *Proceeding International Seminar Of Islamic Studies*. **2022**; 3; 1223-1229.
9. Hu Q, Feng Q. : (2021). Parenting style and prosocial behaviour among Chinese Preschool children: A moderation model. *Early Child Development and Care*. **2021**; 3: 1-18.
10. Riany Y. E, Haslam D. M, Sanders M.: (2021). Parental mood, parenting style and child emotional and behavioural adjustment: Australia-Indonesia cross-cultural study. *Journal of Child and Family Studies*. **2021**; 1-13.
11. Vučković S, Ručević S, Ajduković M.: Parenting style and practices and children's externalizing behaviour problems: Mediating role of children's executive functions. *European Journal of Developmental Psychology*. **2021**; 3: 313-329.
12. Morita M, Saito A, Nozaki M, Ihara Y.: Childcare support and child social development in Japan: investigating the mediating role of parental psychological condition and parenting style. *Philosophical Transactions of the Royal Society*. **2021**; 376: 1-11.
13. Hadházi É, Takács S, Csikós G, Homoki A, Czinkóczy A, Törő K. et al.: A szülői nevelői stílus azonosítására alkalmas Parenting Styles and Dimensions Questionnaire hazai alkalmazásával szerzett tapasztalatok. *Mentálhigiéné és Pszichoszomatika*. **2021**; 2: 147-206.
14. Pakai A, Kívés Zs.: Kutatásról ápolóknak. Mintavétel és adatgyűjtési módszerek az egészségügyi kutatásokban. *Nővér*. **2013**; 3: 20–43.
15. Karamánné Pakai A, Oláh A.: A theoretical overview of scientific research. In: Ács P. (eds.) *Data analysis in practice*. Pécs - University of Pécs, Faculty of Health Science. **2015**; 11-34.
16. Nyitrai Á, Darvay S.: A mese és a játék jelenléte a kisgyermekes családok életében. *Iskolakultúra*. **2013**; 11: 73-85.
17. Csigó L, Karácsony I.: Az észlelt szülői kompetenciát meghatározó faktorok – különös tekintettel a koherencia-érzetre. *Nővér*. **2018**; 5:1-10.
18. Csigó L, Karácsony I.: A koragyermekkorai gondozással kapcsolatos észlelt szülői kompetencia és néhány meghatározó tényezőjének vizsgálata. *Acta Medicinæ et Sociologica*. **2017**; 8: 7-23.

19. Soósné Kiss, Zs.: Változó családalapítási tendenciák hatása az egészségfejlesztéssel foglalkozó szakemberek munkájára. *Egészségfejlesztés*. **2009**; 3: 14-18.
20. Soósné Kiss, Zs.: Primer prevencióval szemlélettel dolgozó szakemberek lehetőségei a családi krízisek megelőzésében, családterápiás munka tapasztalatai alapján. *Egészségfejlesztés*. **2014b**; 1-2: 20-27.
21. Hodoszó K, Soósné Kiss Zs, Jakus P, Feith HJ, Hollós S, Vingender I.: Professional help for visually impaired mothers raising a child. *New Medicine*. **2013**; 4: 136-139.
22. Édes R.: A gyermekbántalmazás megítélésének és felismerésének vizsgálata kora gyermekkorban a bölcsődékben. *Gyermeknevelés Tudományos Folyóirat*. **2021**; 2: 39–55.
23. Soósné Kiss, Zs. (2002). : Egészségügyi és szociális szakemberek közös felelőssége az első gyermeket váró szülők támogatásában. *Nővér*. **2002**; 5: 7-12.